

Bölüm 1

KADIN SAĞLIĞINA GİRİŞ

Emre YANIKKEREM¹

*Bir toplumun uygarlık düzeyini öğrenmek isterseniz
o toplumdaki kadının durumuna bakınız.”*

Stuart MILLER

İÇİNDEKİLER

- ◆ Kadın sağlığının önemi
- ◆ Kadın sağlığını etkileyen faktörler
- ◆ Kadın sağlığında hemşirenin rolü

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Hedef 1	Kadın sağlığının neden önemli olduğunu açıklayabilir.
Hedef 2	Kadın sağlığını etkileyen faktörleri tanımlayabilir.
Hedef 3	Kadın sağlığı hemşiresinin rollerini bilir.
Hedef 4	Türkiye’de kadın sağlığı hemşiresinin görev, yetki ve sorumluklarını söyleyebilir.

¹ Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD.
dremreyanikkerem@gmail.com

KAYNAKLAR

1. <https://nursekey.com/the-nurses-role-in-maternit-y-womens-health-and-pediatric-nursing/>, Erişim tarihi: 15.07.2021
2. Koyun A, Taşkın L, Terzioğlu F. Yaşam dönemlerine göre kadın sağlığı ve ruhsal işlevler: hemşirelik yaklaşımlarının değerlendirilmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 2011; 3: 67-99.
3. Beji NK, Meran HEP. Kadın Sağlığına Genel Bakış. (Editör Prof. Dr. Nezihe Kızılkaya Beji) Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi 50. yıl yayınları. Nobel Tıp Kitabevleri. İstanbul, 2015.
4. Elmas G. Türkiye’de kadın sağlığına yönelik politikalar. Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi Yüksek lisans tezi. İstanbul 2019. (Danışman Dr. Öğr. Üyesi Pınar Pektekin).
5. İlçioğlu K, Keser N, Çınar N. Ülkemizde kadın sağlığı ve etkileyen faktörler. *Journal of Human Rhythm*. 2017; 3: 112-119.
6. Taşkın L, Kukul K. Doğum ve kadın sağlığı hemşireliğine giriş. Editör. Lale Taşkın. Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği. Genişletilmiş XIII. Baskı. Ankara, 2016; 1-19.
7. Başar F. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği: Kadın sağlığına etkisi. *ACU Sağlık Bil Derg*. 2017; 3: 131-137.
8. Bükecik E, Özkan B. Kadına yönelik şiddet: Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın sağlığına etkisi. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi 2018; 3: 33-37.
9. Toprak D, Özceylan G. Adölesan üreme sağlığına genel bakış-sık karşılaşılan sorunlar. Artıran İğde FA, editör. Birinci basamakta cinsel sağlık/üreme sağlığına yaklaşım. 1. Baskı. Ankara, Türkiye Klinikleri, 2020; 49- 54.
10. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2020-37210&dil=1>, Erişim tarihi: 15.07.2021
11. <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33705>, Erişim tarihi: 15.07.2021
12. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Kadin-2019-33732>, Erişim tarihi: 15.07.2021
13. Yasin Y, Aydemir OE, Şevik İ, ve ark. Hâlâ göremediklerimiz: Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet temelli tıp yaklaşımı. *Turk J Public Health*. 2019; 17: 350-361.
14. Arman Hİ, Okumuş E, Lay YN, Topçu K, Sarıkaya Ö, Cöbek Ünalın P. Kadınlarda sağlık hizmetinden yararlanmayı etkileyen neden ve beklentilerin belirlenmesi: Niteliksel bir araştırma. *TJFMPC*. 2020; 14: 23-32.
15. Taşkın L. Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği. 16. Baskı, Akademisyen Tıp Kitabevi Yayın Dağıtım ve Pazarlama AŞ., Ankara, 2020.
16. Aktaş AM. Türkiye’de kadın sağlığını etkileyen sosyo-ekonomik faktörler ve yoksulluk. *Aile ve Toplum*. 2007; 9: 65-72.
17. Akın A, Türkel ET. Sağlık hizmetlerinde toplumsal cinsiyet eşitliği. Haritalama ve izleme çalışması: 2017-2020 güncellemesi. Eylül 2020. CEİD Yayınları. ISBN: 978-625-7666-01-5.
18. Karakaya H. Kadın yoksulluğu ve kadın yoksulluğunu besleyen unsurlar. *Turkish Studies*, 2020; 15: 307-325.
19. Bursa AG, Şahin N. Yoksulluğun kadın sağlığına etkisi: Lisansüstü tezlere yönelik bir sistematik derleme. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*. 2020; 2: 89-98.
20. Kocabacak S. Kadın yoksulluğu ve kadın sağlığı üzerine yansımaları. *Sosyal Güvence Dergisi*. 2014; 6: 135-161.
21. Şener Y, Başer M. Küreselleşme ve yoksulluğun kadın sağlığı üzerine etkileri. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2019; 6: 6-10.
22. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Kadin-2020-37221>, Erişim tarihi: 15.07.2021
23. http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf, Erişim tarihi: 15.07.2021
24. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dunya-Nufus-Gunu-2020-33707>, Erişim tarihi: 15.07.2021
25. Taşkın L. Gebelikte beslenme. Editör. Lale Taşkın. Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği. Genişletilmiş XIII. Baskı. Ankara, 2016; 237-248.
26. Zeren F, Gürsoy E. Erken evliliklere neden olan faktörler, tutum ve kadın sağlığı üzerine etkisi. *Türkiye Klinikleri J Nurs Sci*. 2020; 12: 124-32
27. Cambaztepe B, Yücel FD, Pektaş G, ve ark. Kırk yaş ve üzeri gebeliklerde maternal ve neonatal sonuçların değerlendirilmesi. *Okmeydanı Tıp Dergisi*. 2017; 33: 28-32.
28. Aksoy A, Vefikuluçay Yılmaz D. Toplum sağlığını arttırmada yeni bir hizmet modeli: Prekonsepsiyonel bakım ve hemşirenin rolü. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 2019; 16: 60-67.
29. Demir Ö. Doğum yapan kadınların prekonsepsiyonel dönemde sağlık risklerinin ve bakım alma durumlarının incelenmesi. (Danışman: Doç. Dr. Emre YANIKKEREM) Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Manisa 2021.
30. https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/Kadin_ve_Ureme_Sagligi_Db/dokumanlar/rehbler/dogum_onesi_bakim_08-01-2019_1.pdf, Erişim tarihi: 15.07.2021
31. Serçekuş P, Vardar O, Özkan S. Anne dostu hastanelerin yaygınlaşması Türkiye için neden önemlidir? Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi. 2018; 1: 25-29.
32. Çevik E, Yanikkerem E. İntrapartum dönemde kanıt dayalı uygulamalar doğrultusunda destekleyici hemşirelik bakımı. Bölüm 17. *Güncel Hemşirelik Çalışmaları* (Editör: Fatma Eti Aslan), Akademisyen Yayınevi Bilimsel Araştırmalar Kitabı, 2021; 189-203
33. Tully KP, Stuebe AM, Verbiest SB. The fourth trimester: a critical transition period with unmet maternal health needs. *American Journal of Obstetrics & Gynecology* July. 2017; 37-41.

34. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/275380/WHO-RHR-18.22-eng.pdf?ua=1>, Erişim tarihi: 15.07.2021
35. <http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/maternal-mortality>, Erişim tarihi: 15.07.2021
36. Erenel AŞ, Özdemir SÇ. 21. Yüzyıl; hemşirelik bakımı ve hemşirelik eğitimi. Hemşireler ve ebeler için Perinatal bakım. Editör: Ayten Şentürk Erenel, Gülşen Vural.1. Baskı, İstanbul Medikal Yayıncılık Bilimsel Eserler Dizisi, Vizyon Basımevi, 2020.
37. Sözbir ŞY. Kadın sağlığı hemşireliğinin görev, yetki ve sorumlulukları. Hemşireler ve ebeler için Perinatal bakım. Editör: Ayten Şentürk Erenel, Gülşen Vural.1. Baskı, İstanbul Medikal Yayıncılık Bilimsel Eserler Dizisi, Vizyon Basımevi, 2020.
38. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?Mevzuat-No=13830&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim tarihi: 15.07.2021